

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-педагогічної роботи ХТЕІ КНТЕУ

 А. В. Катаєв
«27» 08 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

(повна назва навчальної дисципліни)

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр
(бакалавр чи магістр)

року набору 2018

галузі знань

07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і найменування спеціальності)

напряму підготовки

(шифр і найменування напряму підготовки)

спеціалізації

«Державні фінанси»
(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник

Федотова Олена Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

доцент кафедри права, психології та сучасних європейських мов

(посада повністю)

кандидат філософських наук

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
права, психології та сучасних європейських мов

(назва кафедри)

протокол № 1 від 30.08.18

Зав. кафедри

(підпис)

М. М. Топоркова

(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 1 від 31.08.18

Голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш

(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціалізації «Державні фінанси».

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів цілісних уявлень про зародження та розвиток філософської думки, а також про сучасні філософські проблеми природи, людини і суспільства, оволодіння теорією та методологією пізнання суспільного розвитку, основними формами та методами наукового пізнання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичне світорозуміння про загальні принципи буття і пізнання, про ставлення людини до світу, система її узагальнених поглядів на світ у цілому і своє місце в ньому.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна відповідно до структурно-логічної схеми викладення дисциплін, передбачених навчальним планом, викладається перед такими курсами: «Економічна теорія», «Психологія».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до навчання та застосування набутих знань та навичок на практиці.

ЗК 2. Здатність до аналізу та синтезу на основі фактичних спостережень та фундаментальних знань.

ЗК 3. Здатність здійснювати комунікаційну діяльність, працювати у колективі та команді.

ЗК 4. Здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ на глобальному, макро-, мезо та мікрорівнях.

ЗК 6. Здатність здійснювати економічну діяльність у відповідності до стандартів якості.

програмних результатів навчання:

ПРН-16- уміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації для обґрунтування рішень у комерційній діяльності.

ПРН-17–здатність здійснювати професійні функції як самостійно, так і в групі.

ПРН-18 - здатність демонструвати навички самостійної роботи.ю гнучкість мислення, відкритість до нових знань.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Філософія як специфічний тип пізнання

Філософія в житті людини і суспільства. Філософія і світогляд. Поняття світогляду. Раціональні, емоційні і вольові компоненти світогляду. Різні типи світогляду. Філософський світогляд. Структура та специфіка філософського знання. Філософія і наука, науково і ненауково орієнтовані типи філософії.

Світоглядна і методологічна функції філософії. Складові світогляду. Філософія і мистецтво. Філософія і релігія. Філософія і загальний соціальний і індивідуальний людський досвід. Основні типи філософських орієнтацій.

Проблема предмету філософії. Соціально-культурна спрямованість філософського знання. Духовно-творча природа філософії. Аксиологічний вимір філософії. Філософія в системі культури. Філософія і релігія. Філософія і мистецтво. Філософія і етика. Філософія і пізнання людини.

Тема 2.1 Історія філософської думки. Філософія стародавнього Сходу. Антична філософія.

Передумови виникнення філософії в Індії. Кастова система індійського суспільства. Передфілософія ведичного періоду. Ведичний комплекс. Упанішади. Брахман і Атман. Пуруша.

Філософія епічного періоду. Махабхарата і Рамаєна. Філософські ідеї Бгагаватгіти. Поняття пуруші, пракриті, сансари і карми.

Виникнення класичних шкіл індійської філософії: веданта, йога, санкх'я, чарвака, ньая, вайшешика. Релігійно-філософські школи Індії: буддизм, джайнізм, тантризм, індуїзм. Філософські погляди Шанкари. Індійські філософи 19–20 ст.: М. Ганді, Рамакрішна, Вівекананда, А. Гхош, Радхакрішнан.

Передумови виникнення філософії в Китаї. Соціальна етика китайської філософії. Філософія Книги Змін. Становлення китайської філософії. Філософія даосизму. Лаоцзи. «Дао де цзін». Філософські погляди Ян Чжу, Чжуанцзи, Лецзи. Вчення сюаньсюе (неодаосизм).

Філософія конфуціанства. Неоконфуціанство.

Космологія та діалектика античної філософії. Грецькі філософи про першооснову, походження і загальні організуючі початки світу. Атомізм. Основні школи і напрямки античної філософії. Елеати та апорії Зенона. Матеріалістичні й ідеалістичні трактування буття.

Антична філософія класичного періоду. Софістика. Вчення Платона про ідеї та державу. Філософія Аристотеля.

Філософія епохи еллінізму. Неоплатонізм. Філософія у Стародавньому Римі.

Характерні риси античної філософії.

Тема 2.2 Історія філософської думки. Специфіка філософії Середньовіччя та епохи Відродження

Виникнення та поширення християнства. Головні ідеї середньовічної філософії: теоцентризм, монотеїзм, ідея боголюдини, креаціонізм, провіденціалізм,

ідеї заповідей, первородного гріха та воскресіння душі. Середньовічний символізм і герменевтика. Одкровення і віра. Співвідношення філософії і теології. Середньовічне розуміння природи і загальної картини світу. Специфіка середньовічної науки. Людина в середньовічній філософії, трактування її духу, душі і тіла. Аскетизм як середньовічний моральний ідеал.

Християнський неоплатонізм. Східна патристика: Філон, Григорій Богослов, Іоанн Златоуст, Афанасій Александрійський. Західна патристика: Августин Аврелій, Амвросій Медіоланський та ін.

Схоластика. Філософські та теологічні погляди Фоми Аквінського. Філософія П. Абеляра, Р. Бекона, У. Оккама та ін. Дискусія про природу універсалій: номіналізм та реалізм. Середньовічний містицизм.

Антропологізм і гуманізм філософії Відродження. Людина як творець власної природи і долі. Культ індивідуалізму і цінностей земного життя. Вільнодумство і скептицизм гуманістів Відродження, критика релігійного догматизму й аскетизму. Картина світу в епоху Відродження. Пантеїзм. Ідеї геліоцентризму і нескінченності Всесвіту. Політична філософія Відродження. Утопізм. Основні мислителі епохи: Дж. Бруно, Л. Валла, М. Кузанський, Т. Кампанелла, Л. да Вінчі, Н. Макиавеллі, М. Фічіно, Піко де Мірандола, Ф. Петрарка, Е. Роттердамський, Т. Мор.

Тема 2. 3 Історія філософської думки. Філософія Нового часу та Просвітництва

Експериментально-математичне природознавство – основна орієнтація філософії XVII сторіччя. Вчення Ф. Бекона про природу помилкового мислення. У пошуках універсального методу наукового пізнання і достовірних критеріїв істини. Філософія природи, формування механістичної картини світу.

Проблема субстанції. Раціоналістична філософія Р. Декарта. Принцип «Cogitoergosum». «Монадологія» Г. Лейбніца. Пантеїзм Б. Спінози. Механістично- матеріалістична картини світу. Соціально-політичні ідеї і концепції Нового часу. Філософія Т. Гоббса, і Дж. Локка. Суб'єктивний ідеалізм Дж. Берклі та Д.Юма.

Реформація і криза ортодоксально-католицької ідеології. М. Лютер проти містики католицизму.

Проблема людини в філософії Просвітництва. Ф. Вольтер – ідеолог Просвітництва. Ш. Монтеск'є про визначальні причини життя людства. Ж. Ж. Руссо та його філософсько-педагогічні ідеї. «Енциклопедія» Д. Дідро. Ж. Ламерті – засновник французького матеріалізму. «Система природи» П. А. Гольбаха. Особливості механістичної ідеології в гуманітарних та природничих науках.

Тема 2. 4. Історія філософської думки. Класична німецька філософія

Місце німецької класичної філософії в історії філософської думки. «Коперніканський переворот» І. Канта. Обґрунтування Кантом всезагальної необхідності наукового знання. Людина як “громадянин двох світів”. Природа і свобода. Теоретичний та практичний розум.

Суб'єктивний ідеалізм та діалектика Й.-Г. Фіхте. Філософія тотожності Ф. Шеллінга.

Філософська система та діалектичний метод Г.В.Ф. Гегеля. Гегель про закономірності становлення, історії, культури, людини. Тотожність буття і мислення.

Антропологічний матеріалізм та гуманістична спрямованість філософії Л. Фейєрбаха. Діалектика чуттєвого і раціонального. Критика релігійхристиянства.

Тема 2.5. Історія філософської думки. Посткласична філософія сер. XIX–поч. XX ст. та основні напрямки філософії XX-XXI ст.

Марксизм: головні ідеї та історична доля. Проблема відчуження. Вирішення проблеми свободи в марксизмі. Ідеологіям марксизму. Історичний та діалектичний матеріалізм.

Ірраціоналізм філософії А. Шопенгауера. Зародження екзистенціальної тенденції в філософії С. К'єркегора.

«Перший позитивізм»: О. Конт, Г. Спенсер. Дж. Міль. Емпіріокритицизм: основні ідеї та причини впливу серед природознавців. Неопозитивізм та постпозитивізм. Прагматизм.

Неокантіанство.

«Філософія життя». «Воля до влади» та концепція «надлюдини» у філософії Ф. Ніцше. Інтуїтивізм А. Бергсона.

Основні гуманістичні тенденції у філософії XX століття: екзистенціалізм, персоналізм, філософська антропологія та ін. Психоаналіз та неомарксизм.

Соціологічні погляди М. Вебера.

Феноменологія Е. Гуссерля. Фундаментальна онтологія М. Хайдеггера. Філософська герменевтика.

Філософський містицизм у XX столітті.

Логічний позитивізм і аналітична філософія. Критичний раціоналізм К. Поппера. Філософія науки. Теорії «постіндустріального суспільства» та філософський футуризм. «Римський клуб».

Структуралізм та постструктуралізм. Семіотика. Структурна антропологія К. Леві-Строса. Переосмислення проблем влади у творчості М. Фуко. Граматологія Ж. Дерріда. Структурний психоаналіз Ж. Лакана. Постмодернізм.

Філософія на межі тисячоліть. «Кінець історії» Ф. Фукуями, «Зіткнення цивілізацій» С. Хантінгтона та «Велика шахова дошка» З. Бжезинського.

Тема 2.6. Українська філософія

Ранній період існування української філософії: дохристиянські часи. Філософська думка часів Київської Русі. Повість минулих літ. «Слово про Закон і благодать» митрополита Іларіона. Переклади релігійної та енциклопедично-світоглядної літератури. Оригінальні філософські пам'ятки: «Слово» Кирила Туровського, «Моління» Данила Заточника, «Послання Климента Смолятича. Філософська думка в Україні часів Відродження та бароко. Типові ознаки українського бароко. Філософсько-богословські ідеї Острозького центру: Герасима Смотрицького, Кирила Лукаріса, Івана Вишенського, Мелентія Смотрицького та ін.. Філософські ідеї в Києво-Могилянській академії. І. Гізель, Ф. Прокопович, Г. Щербацький. Філософська творчість Г. С. Сковороди. Філософська думка України XIX – початку XX ст.. М. Костомаров, П. Куліш, І. Франко, Т. Шевченко. Національні ідеї Д. Донцова та В. Липинського.

Тема 3. Онтологія: проблема реальності буття.

Сучасна картина світу. Буття як філософська проблема. Онтологія як філософське вчення про буття. Типи онтології: реалізм, матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм. Буття і небуття, буття і суще, буття і субстанція, буття і реальність. Основні онтологічні категорії: єдине і багатоманітне, ціле і частина, зміст і форма, одиничне і загальне, можливість і дійсність.

Багатомірність буття: природні, соціальні, духовні форми. Буття природи, його матеріальність, цілісність, детермінованість, просторово-часова організація. Простір і час.

Матерія як філософська категорія. Еволюційні процеси у Всесвіті, саморозвиток матерії, прогресивні і регресивні лінії еволюції. Життя як земний ікосмічний феномен, його сутність, походження, розмаїтість. Концепція ноосфери.

Тема 4. Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння.

Пізнання як проблема філософії. Біологічні, психологічні і соціокультурні основи пізнавальних процесів. Індивідуальна пізнавальна діяльність: чуттєве і раціональне в пізнанні; логіка й інтуїція; особистісне знання і досвід; розуміння. Пізнання в системі культури: місце пізнання в різних способах освоєння людиною світу – міфологічному, релігійному, містичному, практичному.

Вихідні принципи теорії пізнання. Суб'єкт та об'єкт пізнання, їх взаємозв'язок. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне, абстрактне і конкретне, раціональне та ірраціональне. Знання, мудрість та віра. Проблема істини. Критерії істини.

Проблема пізнаваності світу. Переконавання, віра, думка в пізнавальній діяльності. Хиби, їхні джерела і можливості подолання.

Роль наукової раціональності в сучасному суспільстві. Наука як особливий тип пізнання, діяльності і соціальній організації. Єдність і розмаїтість наукових знань: природної технічної, соціально-гуманітарної науки. Ціннісні і цільові настанови наукового пізнання. Емпіричний рівень наукового дослідження і його основні методи: спостереження, експеримент, моделювання, статистичні методи.

Етапи наукового дослідження: проблема, факт, гіпотеза, концепція, теорія, ідея. Динаміка наукового знання: класична наука – некласична наука – постнекласична наука. Типи емпіричного наукового знання – наукові факти. Теоретичний рівень науки і його методи: уявний експеримент, ідеалізація, формалізація, системний підхід. Наукові гіпотези і теорії. Розвиток наукового знання; традиції, новації, революції в науці, наукові парадигми і їхня зміна. Наука в системі культури: світоглядні підстави науки; наукові картини світу, стилі наукового мислення. Зміна наукових парадигм. Революції в науці. Специфіка методології гуманітарного пізнання.

Тема 5. Свідомість як філософська проблема.

Свідомість і дух. Душа, дух, духовність. Свідомість в структурі людської життєдіяльності. Свідомість як гносеологічний, онтологічний та соціологічний феномен.

Проблема виникнення свідомості: історичний і індивідуально-буттєвий аспекти. Біологічні і соціальні передумови виникнення свідомості з точки зору суспільної науки і філософії. Свідомість і самосвідомість в раціоналістичному і ірраціоналістичному тлумаченні.

Свідомість і рефлексія. Структура свідомості: емоції, відчуття, сприйняття, почуття, мислення, воля, пам'ять. Образне і понятійне мислення. Інтуїція, уява, творчість. Мислення і мова. Мовний символізм. Свідомість і інтелект. Суспільна свідомість і колективний інтелект. Проблема штучного інтелекту.

Свідомість, свобода, творчість. Фрейдизм про співвідношення свідомого і несвідомого. Категорія ідеального як основа осмислення свідомості. Свідомість як реальність ідеального. Свідомість як суб'єктивна реальність.

Тема 6. Філософська антропологія: розуміння сутності людини.

Унікальність та універсальність феномену людини в світі. Людина, її походження, природа і зміст буття. Людина та її місце у світі як предмет філософського осмислення. Проблема походження людини; людина як продукт природної і культурної еволюції; виникнення і сутність людської свідомості.

Багатомірність людської природи: її біологічні, соціальні і духовні компоненти. Людина як живий організм; біологічні основи видових, групових і індивідуальних особливостей людини. Людина як продукт соціального життя і культури: особистість людини, її свідомість і самосвідомість, потреби, інтереси, цінності. Проблема індивідуальної і соціальної свободи особи і прав людини. Духовно-екзистенційні та ціннісні аспекти і проблеми людського буття: життя і смерть, доля, добро і зло, любов, самотність, щастя, сенс життя.

Проблема «іншого Я». Поняття інтерсуб'єктивності. Проблема гуманізму, його історичні типи.

Тема 7. Аксиологія: людина в системі цінностей

Цінності в системі культури. Цінності як визначальна характеристика людського буття. Людина в системі цінностей. Цінності як ядро духовного світу людини. Проблема ціннісного вибору: переживання, потреби, емоції, віра, воля, ідеал. Цінність буття і життєвий смисл.

Цінності як регулятор поведінки людини. Цінності та ціннісні орієнтації.

Проблема обґрунтування універсальних цінностей і глобальні проблеми людства.

Тема 8. Предмет і завдання соціальної філософії

Соціальна філософія в системі філософського знання. Специфіка соціального пізнання. Предмет, об'єкт і функції соціальної філософії. Місце соціальної філософії в системі суспільних наук. Соціальна філософія і соціологія.

Соціальна філософія як методологія соціального пізнання й онтологія соціальної реальності. Статус істини в соціальному пізнанні. Антиномія антропо- і соціоцентризму в соціальному пізнанні.

Суспільна природа свідомості. Рівні суспільної свідомості. Сфери суспільної свідомості. Сучасний стан та перспективи розвитку українського суспільства.

Тема 9. Філософія культури. Культура як соціальне, матеріально-духовне явище. Конкретно-історичні типи існування культури. Спадкоємність та новаторство у розвитку культури. Форми культури. Національне та загальнолюдське в культурі. Соціодинаміка культурного життя.

Рівноправність і діалог культур. Культура як система соціальних норм, цінностей та ідеалів. Соціальні інститути культури та її функції. Ідеал культурної людини.

Культура і релігія. Релігії світові та національні, монотеїстичні та політеїстичні, традиційні та нетрадиційні.

Тема 10. Філософія історії, цивілізації та майбутнього.

Сутність філософії історії. Філософське розуміння історичного процесу в історії філософії.

Різноманітність теоретичних моделей історичного процесу. Сучасні концепції історичного розвитку. Джерела і рушійні сили історичного процесу.

Варіантність історичного розвитку. Необхідність та випадковість, стихійне та свідоме в історії. Типологія історичного процесу.

Людська особистість та історія. Історична творчість. Свобода та відповідальність в історії. Різноманітність тлумачень поняття «цивілізація».

Філософське розуміння цивілізації. Цивілізація як економічне, політичне та соціокультурне утворення. Основні ознаки цивілізації.

Основні критерії визначення типів цивілізацій. Історичні типи цивілізацій.

Сучасна світова цивілізація, її характерні особливості, протиріччя. Поняття, структура цивілізаційних основ розвитку сучасного людства. Формаційне та цивілізаційне в розвитку сучасного людства. Інформаційне суспільство. Світова цивілізація - нова парадигма розвитку.

Прогрес і регрес. Місце та роль України в сучасному цивілізаційному процесі. Україна як цивілізація.

Майбутнє як філософська проблема, її світоглядні, науково-методологічні, морально-психологічні та духовно-культурні компоненти. Поняття футурології.

Соціальне передбачення та прогнозування – властивість людської свідомості. Типи прогнозів. Основні методи та функції прогнозування.

Основні футурологічні концепції. Завдання переходу від технологічної до

антропогенної цивілізації. Універсальна концепція сталого розвитку. Глобальність як сутнісна ознака сучасної цивілізації та універсальність людської сутності. Глобалізація суспільних відносин і планетарної свідомості, їхні основні доміанти. Глобальні проблеми як сукупність соціоприродних протиріч у розвитку людства. Сутність, походження та основні типи глобальних проблем.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																											
	денна форма												заочна форма															
	повна						скорочена						повна						скорочена									
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі								
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР С		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС				
Тема 1. Філософія як специфічний тип пізнання	12	2	2			8										14	2						12					
Тема 2. 1... Історія філософської думки. Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія	14	4	2			8										12							12					
Тема 2.2 Історія філософської думки. Специфіка філософії Середньовіччя та епохи Відродження	12	2	2			8										14	2						12					
Тема 2.3. Історія філософської думки. Філософія Нового часу та Просвітництва	12	2	2			8										14	2						12					

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 2.4 Історія філософської думки. Класична німецька філософія	12	2	2			8							12						12					
Тема 2.5. Історія філософської думки. Посткласична філософія сер. ХІХ – поч. ХХ ст.. та основні напрямки філософії ХХ-ХХІст.	12	2	2			8							14	2					12					
Тема 2.6 Історія філософської думки. Українська філософія.	10					10							12						12					
Тема 3. Онтологія: проблема реальності буття	12	2	2			8							12						12					
Тема 4. Гносеологія: знання як об'єкт філософського	14	2	2			10							12						12					

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																									
	денна форма												заочна форма													
	повна						скорочена						повна						скорочена							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі						
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС			
розуміння																										
Тема 5.Свідомість як філософська проблема	10		2			8								12										12		
Тема 6.Філософська антропологія: розуміння сутності людини	12	2	2			8								16	2	2								12		
Тема 7.Аксіологія : людина в системі цінностей	10		2			8								12										12		
Тема 8.Предмет і завдання соціальної філософії	12	2	2			8								8										8		
Тема 9.Філософія культури	12	2	2			8								8										8		
Тема 10. Філософія історії, цивілізації та майбутнього	12	2	2			8								8										8		
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28	28			124								180/6	6	6							168			
Підсумковий контроль – екзамен письм.																										

	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах	
		денна форма	заочна форма
Тема 1. Філософія як спіцифічний тип пізнання	Філософія як спіцифічний тип пізнання	2	2
Тема 2. Історія філософської думки.	Філософія Стародавнього Сходу. Антична філософія	4	
Тема 2. Історія філософської думки.	Специфіка філософії Середньовіччя та епохи Відродження	2	
Тема 2. Історія філософської думки.	Філософія Нового часу та Просвітництва	2	2
Тема 2. Історія філософської думки.	Класична німецька філософія	2	
Тема 2. Історія філософської думки.	Посткласична філософія сер. ХІХ–поч. ХХ ст. та основні напрямки філософії ХХ-ХХІст.	4	
Тема 3. Онтологія: проблема реальності буття	Онтологія: проблема реальності буття	2	
Тема 4. Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння	Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння	2	
Тема 6. Філософська антропологія: розуміння сутності людини	Філософська антропологія: розуміння сутності людини	2	2
Тема 8. Предмет і завдання соціальної філософії	Предмет і завдання соціальної філософії	2	
Тема 9. Філософія культури	Філософія культури	2	
Тема 10. Філософія історії, цивілізації та майбутнього	Філософія історії, цивілізації та майбутнього	2	
Усього		28	6

Лекційний матеріал доступний у системі дистанційного навчання інституту:
<http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=686>

5.2. Теми семінарських занять

Тема дисципліни	Тема семінарського заняття	Обсяг у годинах	
		денна форма	заочна форма
Тема 1 Філософія як специфічний тип пізнання	Філософія як специфічний тип пізнання	2	
Тема 2 Історія філософської думки	Антична філософія	2	
Тема 2. Історія філософської думки	Специфіка філософії Середньовіччя та епохи Відродження	2	
Тема 2. Історія філософської думки	Філософія Нового часу та Просвітництва	2	
Тема 2. Історія філософської думки	Класична німецька філософія	2	2
Тема 2. Історія філософської думки	Посткласична філософія сер. XIX–поч. XX ст. та основні напрями філософії XX–XXI ст.	2	
Тема 3. Онтологія: проблема реальності буття	Онтологія: проблема реальності буття	2	
Тема 4. Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння	Гносеологія: знання як об'єкт філософського розуміння	2	2
Тема 5 Свідомість як філософська проблема	Свідомість як філософська проблема	2	
Тема 6. Філософська антропологія: розуміння сутності людини	Філософська антропологія: розуміння сутності людини	2	
Тема 7. Аксиологія: людина в системі цінностей	Аксиологія: людина в системі цінностей	2	
Тема 8. Предмет і завдання соціальної філософії	Предмет і завдання соціальної філософії	2	
Тема 9. Філософія культури	Філософія культури	2	
Тема 10. Філософія історії, цивілізації та майбутнього.	Філософія історії, цивілізації та майбутнього	2	2
Усього		28	6

Завдання до практичних занять наведено у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=686>

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Підготовка з обраної теми доповіді, презентації.
6. Контрольна перевірка особистих знань, запитання для самоконтролю.

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

- Тема 1.
1. Місце філософії в системі духовної діяльності людини.
 2. Раціональні, емоційні і вольові компоненти світогляду.
 3. Філософія і наука, науково і ненауково орієнтовані типи філософії.
 4. Філософія в системі культури.
- Тема 2.1
1. Культурно-історичні передумови зародження філософської думки в країнах Стародавнього Сходу.
 2. Головні філософські школи Стародавньої Індії про людину та світ її життя.
 3. Філософські школи Стародавнього Китаю. Конфуцій про людину та її виховання. Конфуціанство, даосизм і моїзм.
 4. Даосизм про начала буття та ідеал мудреця.
 5. Основні ідеї наурфілософських шкіл.
 6. Онтологія та гносеологія Платона та Аристотеля.
 7. Проблема щастя у філософії періоду елінізму.

Тема 2.2.

1. Радикальні зміни у світогляді при переході від Античності до Середньовіччя. Християнська апологетика. Християнська патристика. Святий Августин і формування фундаментів релігійно-філософської думки Середньовіччя.
2. Особливості арабо-мусульманської філософії. Гуманізм як провідна ідея епохи Відродження. Проблема індивідуальності людини.
3. Атомізм в культурі Відродження.
4. Антропоцентризм і проблема особистості.

Тема 2.3

1. Особливості духовних процесів в епохуНовогочасу.
2. Розвиток методології та гносеології у філософії Новогочасу.
3. Онтологія Нового часу про світобудову та місце в нійлюдини.
4. Антропологічні та соціальні ідеї у філософії Нового часу.

Тема 2.4

1. Характерні риси класичної німецької філософії.
2. Філософські погляди І. Канта.
3. Суперечливість філософії Г. Гегеля: Діалектичний. метод та консервативна система.
4. Антропологізм Л. Фейєрбаха.

Тема 2.5.

1. Марксизм: головні ідеї та історична доля. Проблема відчуження та свободи. Історичний та діалектичний матеріалізм.
2. Ірраціоналізм філософії А. Шопенгауера та Ф. Ніцше. Зародження екзистенціальної тенденції в філософії С. К'єркегора.
3. Позитивізм та неопозитивізм та постпозитивізм. Прагматизм.
4. Психологія як одна із найвпливовіших течій ХХст.

Тема 2.6

1. Філософська думка в Київській Русі.
2. Філософія в Києво-Могилянській Академії.
3. Національна ідея в філософських творах ХІХ – ХХ ст.

- Тема 3.
1. Онтологічні категорії: буття, небуття (ніщо), якість, кількість, міра, відношення, сутність, явище, річ, дійсність, можливість, необхідність, субстанція, екзистенція.
 2. Філософський зміст категорії «матерія». Матерія і речовина. Матерія і рух. Основні форми руху.
- Тема 4
1. Сутність та специфічні особливості пізнавальної діяльності.
 2. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності.
 3. Емпіричне, теоретичне, експериментальне дослідження і відповідні їм методи.
- Тема 5
1. Дух і свідомість.
 2. Головні концепції походження свідомості. Свідомість як субстанція.
 3. Свідомість як функція мозку і відображення дійсності.
 4. Марксистська концепція свідомості.
 5. Феноменологічна концепція свідомості.
 6. Самосвідомість, її форми та структура.
- Тема 6
1. Унікальність людини.
 2. Життя і розуму в контексті глобальної еволюції Всесвіту.
 3. Натуралістична антропософія. Діалектика природи і проблема походження людини.
 4. Світоглядно-методологічний зміст концепції антропогенезу.
 5. Антропосоціогенез та його комплексний характер у сучасній науці.
- Тема 7
1. Цінності та їх функції в життєдіяльності суспільства і людини.
 2. Р. Лотце про природу цінностей.
 3. Сучасна класифікація цінностей.
 4. Поняття антицінності.
- Тема 8
1. Основні глобальні проблеми сучасності.
 2. Загроза екологічної катастрофи.
 3. Роль соціального прогнозування.
- Тема 9
1. Культура і природа: проблема взаємовідносин.
 2. Типологія культур.
 3. Проблема міжкультурної комунікації.
 4. Міжпоколінна взаємодія як засіб передачі культурних цінностей.

- Тема 10.
1. Різноманітність теоретичних моделей історичного процесу.
 2. Людська особистість та історія.
 3. Глобальні проблеми як сукупність соціоприродних протиріч.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачені навчальним планом

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Поточний контроль (максимум - 60 балів, мінімум – 34)											Підсумковий контроль	Сума
Усього	У тому числі за темами											
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10		
60	4	18	4	4	5	5	5	5	5	5	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)					Підсумковий контроль	Сума
усього	у тому числі за видами активності					
	Підготовка доповіді з мультимедійною презентацією		Тестування	Виконання контрольної роботи		
60	15		15	30	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання на семінарських заняттях, поточне тестування, виконання контрольної аудиторної роботи тощо;
- для студентів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи, участь у аудиторних заняттях, тестування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Філософія» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: екзамен письм.;
 - для студентів заочної форми навчання: екзамен письм.
- Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:
- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
 - Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2015. – 432 с.
2. Шелепу М. О. Філософія : навч. пос. Рекомендовано МОН України. / М. О. Шелепу. – Київ : КНТЕУ, 2011. – 348 с.

10.2. Допоміжна література

1. Губерський Л. В. Філософія: Історія, суспільство, освіта : підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – Київ : Київський університет, 2011. – 575 с.
2. Довга Л. М. Система цінностей в українській культурі VII століття / Лариса Довга. – Київ; Львів : Свічадо, 2012. – 342 с.
3. Кодьєва О. П. Мистецтво як змінена форма свідомості : навч. посіб. / О. П. Кодьєва. – Київ : Вид-во Європейського ун-ту, 2012. – 206 с.
4. Козьмук Я. Р. Філософія : навч. поіб. / Я. Козьмук, О. Задубровська. – Чернівці : Рута, 2012. – 139 с.
5. Людина в сучасному світі : колект. моногр. / за заг. ред. В. П. Мельника. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 346 с.
6. Максюта М. Є. Онтологія особистісності : монографія / Микола Максюта. – Київ : Віпол, 2013. – 255 с.
7. Місце філософії в інтелектуальних традиціях Сходу / Ю. Ю. Завгородній та ін. – Київ : Наукова думка, 2013. – 246 с.
8. Олексенко Р. І. Філософія ринкових відносин. Становлення та розвиток в Україні в період глобалізації та інформаційної революції : соц.-філос. аналіз / Р. І. Олексенко. – Київ : Знання України, 2013. -367 с.
9. Попович М. Бути людиною / Мирослав Попович. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. – 223 с.
10. Руденко С. В. Сучасні методологічні концепції дослідження історії української філософії : монографія / С. В. Руденко. – Київ : Київ. ун-т, 2012. – 279 с.
11. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. Л. В. Губерського. — Харків: Фоліо, 2013. - 510 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Безкоштовна електронна бібліотека з філософії[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://padabum.com/?id=56>–Станом на 20.08.18. – Назва екрану.
2. Доступ до повнотекстових книг з філософії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nehudlit.ru/books/subcat359.html>– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.
- 3.Бібліотека філософської літератури кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dumka.ho.ua/books_kf.htm– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.
4. Бібліотека з філософії для студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ph4s.ru/book_gum_phylos.html– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.
5. Інтернет-енциклопедія філософських наук. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.iер.utm.edu>– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.